

Preporuke za
integraciju praksi

TEMELJENIH

NA

ZNANJIMA

O TRAUMI

u sustav

alternativne

skrbi

SOS DJEČJE
SELO
HRVATSKA

SOS Dječje selo Hrvatska u ožujku 2020. godine započelo je s provedbom EU projekta “Sigurna mjesta i nesmetan razvoj djece - integriranje praksi temeljenih na znanjima o traumi u sustav alternativne skrbi”. Cilj projekta je ojačati sustav podrške i pomoći djeci i mladima s iskustvom traume kroz osposobljavanje stručnjaka unutar sustava socijalne skrbi.

Brojna istraživanja o izloženosti traumatskim događajima u svijetu i u Hrvatskoj pokazuju kako je iznimno velik broj djece smještene u alternativnu skrb prije izdvajanja iz obitelji bio izložen nizu traumatskih događaja¹. Na žalost pojava i dugotrajnost pandemije COVID-19 kao i potresi koji su pogodili veliko područje RH doprinijeli su dodatnim traumatskim događajima i prijetnjom po mentalno zdravlje ionako ranjive djece, mladih, odgajatelja, ali i cijelih zajednica.

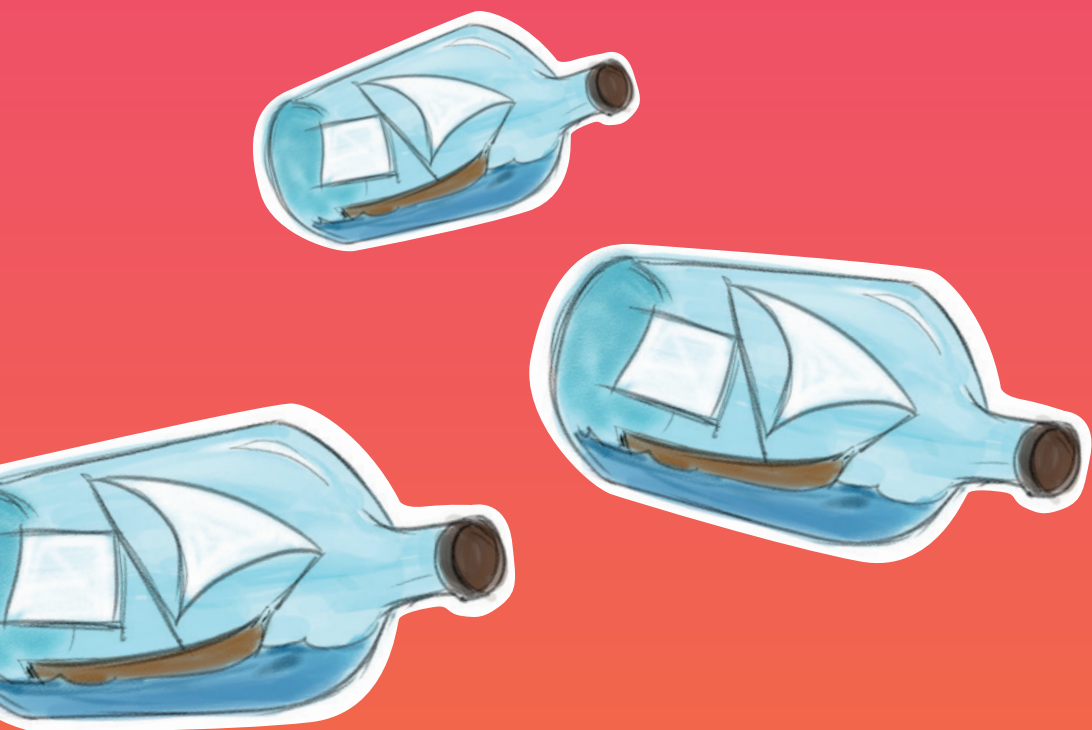
Slijedom navedenog smatramo kako je potrebno hitno integriranje praksi temeljenih na znanjima o traumi u sustav alternative skrbi. U svrhu što skorije realizacije navedenog SOS Dječje selo Hrvatska okupilo je cijenjene stručnjake i praktičare² u području rada s djecom i mladima iz alternativne skrbi u Nacionalno povjerenstvo za praćenje projekta koje je sastavilo je sljedeće preporuke:

-
1. Djeca u dječjim domovima u Hrvatskoj doživjela su 10 puta više stresnih događaja nego njihovi školski vršnjaci (Ajduković, Sladović Franz, Kregar, 2005.). 96,7% djece smještene u dječje domove doživjelo je barem jedan veliki stresni događaj, a čak 70% njih 4 i više stresora (Maurović, 2015).
 2. Nacionalno povjerenstvo čine: prof.dr.sc. Branka Sladović-Franz (Pravni fakultet u Zagrebu), doc.dr.sc. Ivana Maurović (Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet u Zagrebu), Lidija Petrović (stručna savjetnica Pravobraniteljice za djecu), Melita Čusek (Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike), Dubravka Čordačev (predsjednica Foruma za kvalitetno udomiteljstvo djece), Marko Jukić (Centar za pružanje usluga u zajednici Zagreb-Dugave), Asja Zenko (voditeljica mobilnog tima, SOS DSH), Ivan Šarić i Kruno Topolski (mlade osobe s iskustvom života u skrbi), Krešimir Makvić (zagovaratelj dječjih prava, SOS DSH), Ljiljana Ban (SOS DSH)

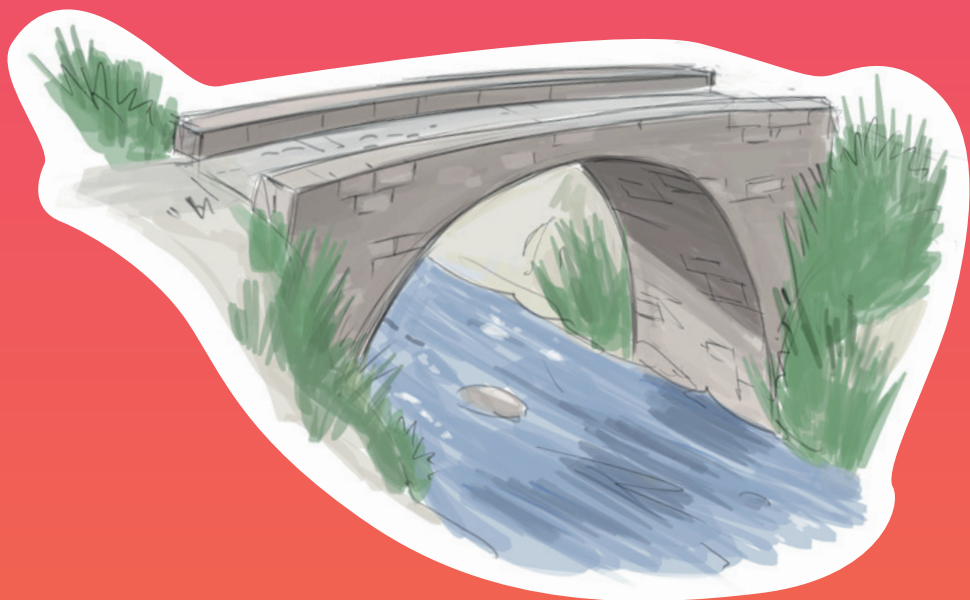
1. DEFINIRATI RAD S DJECOM S ISKUSTVOM TRAUME KAO OBAVEZAN

Prema članku 39. Konvencije o pravima djeteta države potpisnice su obvezne poduzeti sve odgovarajuće mjere za promicanje tjelesnoga i duševnog oporavka i vraćanja u društvo djeteta koje je žrtva. Nastavno na navedeno rad s djecom s iskustvom traume mora biti definiran kao obavezan i prioritetan na svim razinama (od donošenja odluka i strateških dokumenata do konkretnog djelovanja u praksi)

2. STVORITI SIGURNO I PODRŽAVAJUĆE OKRUŽENJE U RADU S DJECOM S ISKUSTVOM TRAUME

Prvi korak u poduzimanju odgovarajućih mjera je osigurati sigurno i podržavajuće okruženje djetetu s iskustvom traume. Na taj način stvaraju se pretpostavke za smanjenje potencijalnih okidača i retraumatizirajućih iskustva. U sigurnom okruženju dijete ima povjerenje u osobe koje o njemu skrbe. U skladu s navedenim sustav skrbi treba težiti i stalnom poboljšanju kvalitete rada i kroz stvaranje uvjeta za otvorenu komunikaciju i redovnu evaluaciju od strane djece.

3. OSIGURATI TRAJNU EDUKACIJU I PODRŠKU SVIM STRUČNJACIMA KOJI RADE S DJECOM U SUSTAVU ALTERNATIVNE SKRBI NA TEMU TRAUME KAKO BI DJECI MOGLI PRUŽITI ADEKVATNU PODRŠKU

Pružanje podrške djeci koji su proživjela traumu nije samo posao specijaliziranih stručnjaka (psihijatarata, psihoterapeuta) već svih stručnjaka koji skrbe od djetetu. To znači da svim relevantnim stručnjacima (uključujući uz socijalnu skrb i zdravstvo, pravosuđe, školstvo) treba osigurati odgovarajuću edukaciju i podršku kako bi im se omogućilo da odgovore na potrebe djeteta na adekvatan i podržavajući način.

4. ULAGATI U DOSTUPNOST SPECIJALISTIČKIH USLUGA ZA DJECU S ISKUSTVOM TRAUME TE RAD S NJIHOVIM BIOLOŠKIM I UDOMITELJSKIM OBITELJIMA

Nužno je da je cijeli sustav senzibiliziran za potrebe djece s iskustvom traume i da djeluje u skladu s time. To znači da je:

- prilikom žurnih izdvajanja djeteta za njega osigurano mjesto i specijalizirani stručnjak za krizne situacije u svim regijama RH
- osiguran veći broj pružatelja usluga izvan alternativne skrbi kako bi se pravovremeno i adekvatno odgovorilo na potrebe djeteta (psihoterapeuti, radni terapeuti...)
- osiguran redovan stručan rad s biološkom obitelji djeteta s iskustvom traume
- osigurana edukacija udomitelja o traumi (ovu edukaciju uvrstiti u osposobljavanje za udomitelja – Zakon o udomiteljstvu, čl. 14.st.6., te temu traume uključiti i u edukaciju koju organizira nadležni CZSS najmanje jedanput godišnje čl. 50.st.11)

5. POVEĆATI PARTICIPACIJU DJECE KAKO BI SE SKRB PRILAGODILA NJIHOVIM POTREBAMA

Niti u jednom trenutku ne smije se izgubiti iz vida da se djetetu uvijek mora osigurati izricanje mišljenja i davanje izbora u svim aspektima skrbi odnosno djelovanje sukladno članku 130. Obiteljskog zakona i članku 12. Konvencije o pravima djeteta: „ Države stranke osigurat će djetetu koje je u stanju oblikovati vlastito mišljenje, pravo na slobodno izražavanje svojih stavova o svim stvarima koje se na njega odnose, te ih uvažavati u skladu s dobi i zrelošću djeteta”.

Safe
Places
Thriving
Children

SOS CHILDREN'S
VILLAGES

CELCIS

Centre for excellence
for looked after children in Scotland

Co-funded by the Rights,
Equality and Citizenship
(REC) Programme of the
European Union